

Carme Riera:

"És difícil mantenir la intriga, els lectors de novel·la negra se les saben totes"

***Natura quasi morta* és la primera incursió de l'escriptora Carme Riera en el gènere de la novel·la negra. No li és tan desconegut un dels escenaris escollits per ubicar gran part de la trama, el Campus de Bellaterra de la Universitat Autònoma de Barcelona, on Riera treballa com a catedràtica de literatura espanyola des de fa anys.**

Una novel·la àgil, que comença amb la desaparició d'un estudiant erasmus, un fet inspirat en el cas real de Romain Lannuzel, l'estudiant francès de la UAB que va desaparèixer el 2007. A partir d'aquest punt, tot és ficció. La novel·la, que l'autora va presentar el 9 de maig a la Torre Vila-Puig, seu de l'Associació d'Amics de la UAB, és una obra de suspens que combina la investigació policial d'una sèrie de crims amb el món universitari que Riera ha retratat de primera mà.

Per què va decidir escriure una novel·la policíaca?

C.R: Havia provat diversos gèneres i el trobava molt interessant, però com un repte personal. Durant dos anys vaig estar llegint moltíssima novel·la negra per a veure si aprenia els trucs. Beus de totes les fonts i fas el teu propi còctel.

Què li ha aportat aquest gènere com a escriptora?

C.R: El fet de cenyir-te gairebé a un guió del que no en pots sortir, és a dir, no pots fer una descripció dels arbres que ara estem veient perquè no ve a tomb. I anar sempre seguint cap a un final, donant pistes perquè els lectors puguin seguir amb tu la novel·la, però no totes, perquè llavors si saben ja qui és l'assassí en el primer capítol, no val la pena seguir. En aquest sentit, intentar no enganyar mai, però que la persona pensi que ha de seguir llegint, això és el truc de la novel·la policíaca.

És difícil mantenir la intriga, tot i saber els trucs?

C.R: És molt difícil perquè jo sempre penso que els lectors són gent molt intel·ligent i sobretot els lectors d'aquest tipus de gènere, se les saben totes. I per tant, la tensió que tu tens, l'has de transmetre i és difícil.

Com va construir la trama?

C.R: Quan va desaparèixer el nostre estudiant erasmus, el Romain Lannuzel, a mi em va colpir molt, i això es veu que es va quedar al subconscient i quan vaig pensar en escriure una novel·la negra, em va venir altra vegada aquest record. Amb aquesta desaparició del personatge vaig començar, però jo no sabia què vindria després. En el moment d'escriure, el que has escrit el darrer dia et condiciona el que escrius el dia següent.

“Quan va desaparèixer el nostre estudiant erasmus, em va colpar molt, i això em va quedar al subconscient”

Vol dir que mentre està escrivint no sap com acabarà la novel·la?

C.R: No, no ho sé, en aquest cas s'ha de buscar un assassí, però qui serà? No ho saps.

El nom d'un dels personatges, la sotsinspectora Manuela Vázquez, no és casual.

C.R: És un homenatge al Manolo Vázquez [Montalban], que va ser doctor Honoris Causa per aquesta casa [UAB], era molt amic, una persona encantadora que, a més,

és l'autor que va crear Carvalho. La Manuela és un personatge simpàtic, que no es fa desagradable, però li surt tot malament.

Hi ha una dedicació a l'Andreu Martín, un dels creadors del jove investigador Flannagan, la va aconsellar?

C.R: L'Andreu em va ajudar molt per dues coses, perquè quan jo vaig començar a escriure els capítols dels policies, jo recordava els policies que quan jo era jove m'havien detingut, i eren molt carpetovetònics. Ell em va acompanyar a la comissaria de Cerdanyola, on els Mossos van ser molt simpàtics, sobretot la sotsinspectora. Vaig estar tot un matí mirant-ho, després vaig anar a un edifici realment moderníssim que tenen per aquí i em vaig donar compte que havia d'estripar els dos capítols que tenia parlant dels policies. Després, l'Andreu es va llegir la novel·la en manuscrit i em va fer observacions puntuals molt interessants.

Per contra, va escollir un lloc ben conegut per vostè per ubicar l'altra gran part de l'acció, el campus de la Universitat Autònoma.

C.R: Sí, no necessitava fer cap tipus de recerca, ni anar-ho a veure. A l'Autònoma em va ajudar molt el Manolo, cap de Se-

guretats, un dia li vaig preguntar: "On amagaries un cadàver tu?", i em va dir: "A Veterinària dins un container". Però em quedava molt lluny, m'anava molt més bé Traducció o Lletres.

Parteix del cas real de la desaparició, i en la trama hi ha d'altres esdeveniments coneguts com l'atemptat a la caserna de Vic o les intoxicacions per bombones de gas. Són constants els referents a fets reals.

C.R: El que jo volia era donar sensació de vida real perquè això és el que passa a les novel·les policiaques, és a dir, has de matisar bé l'entorn de la novel·la, per exemple, els Mossos de Cerdanyola, quan hi ha un crim, no són ells qui l'investiguen, l'han de passar a Granollers o a Sabadell. D'això me'n vaig assegurar perquè la gent tingués una sensació de realitat.

Els personatges també es basen en persones reals?

C.R: No, no hi ha ningú de l'Autònoma que m'hagi donat peu a crear un personatge, el que sí que puc dir és que hi ha diferents trets de molts personatges que he conegut que m'han donat peu a aquests personatges. No retrato ningú. El BellPuig no és un professor d'aquí, és un professor de l'Autònoma de Madrid, de la Universitat de Sevilla, de la de Sebastopol, i també de la nostra, però en graus distints.

“Tinc el luxe de poder estar tot el dia comerciant gairebé, embrutant-me les mans dintre dels llibres, és un luxe poder ensenyar”

Hi ha un pes més important dels personatges femenins, és una manera de contrarestar la realitat?

C.R: A la universitat les catedràtiques som només en aquest moment en tot l'estat espanyol un 13%, als Mossos d'Esquadra també sé que quan pugues en l'escalafó, hi ha menys dones. I una mica per mostrar que les do-

nes som tan capaces com els homes. En aquest sentit, jo sempre que puc, parlo de dones.

Ser professora li ha servit per conèixer la relació professor-alumne. L'obra dóna una visió negativa d'aquesta, creu que hi ha hagut una ruptura generacional?

C.R: Sí, és molt dura per nosaltres, fa molts anys que estic a l'Autònoma, he vist moltes generacions i ara, potser perquè nosaltres ja som molt més grans o perquè les noves generacions que s'han criat amb la globalització, amb la informàtica, tenen uns referents culturals molt diferents, xoquen amb nosaltres. A mi em costa entrar a una classe, dir "Bon dia" i que ningú em contesti, perquè crec que la salutació és un element de relació important. O l'enorme quantitat de faltes d'ortografia que, segons ells, no tenen importància perquè les corregirà l'ordinador i per mi en segueixen tenint. Les formes de relació fan que hi hagi una ruptura que em sap molt greu perquè jo sempre he tingut bona relació amb els estudiants i m'agrada molt fer classes.

En el seu cas, l'erasmus desaparegut no és francès, sinó romanès. Va escollir un país de l'est per algun motiu especial?

C.R: Sí, conec molt bé Romania, la meva traductora romanesa és encantadora, hi he estat moltes vegades. I m'agradava perquè, a més, jo tinc una visió molt acollidora en relació als emigrants, trobo que nosaltres som un país d'emigració i a vegades se'ls tracta molt malament.

Un tel de fons de l'obra és la lluita antibolonya, perquè ho va decidir així?

C.R: El noi que va desaparèixer en realitat va ser un any abans [de l'ocupació de la facultat], però era un moment fantàstic, perquè una situació anormal pot generar una altra d'anormal i anava molt bé aquest fet. Les novel·les que parlen de situacions normals són més avorrides i amb Lletres ocupada i tot el que suposava

això, doncs anava molt bé.

Té pensat tornar a escriure novel·la negra?

C.R: No, de moment no. Ja tinc començada una altra novel·la que és de les que a mi m'agrada més fer, amb la qual pots fer més literatura, buscar més referents literaris, a més, passa a Mallorca, i puc tornar al mallorquí meu que m'agrada molt.

És pot avançar alguna cosa d'aquesta novel·la?

C.R: Sí, és una novel·la que parla dels estrangers que van escollir Mallorca, entre ells el novel·lista Roberts Graves, que va escollir Deià, i que va dur al seu entorn tota una sèrie de poetes i novel·listes nord-americans i anglesos.

Com és, per una escriptora, ensenyar literatura?

C.R: A mi m'agrada molt donar classes i ensenyar literatura trobo que em va molt bé. El Pere Calders deia sempre que era millor vendre sabates els matins i a la tarda escriure, però a mi el contrari, penso que jo tinc el luxe de poder estar tot el dia comerciant gairebé, embrutant-me les mans dintre dels llibres. Moltes vegades el que he explicat al matí, encara que jo explico literatura castellana, doncs em serveix per escriure a la tarda. Realment penso que per mi és un luxe poder ensenyar. ■